

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 130/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Ladislavom Lukáčom, Hlavná 19, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 21 NcC 19/2015 a jeho uznesením sp. zn. 21 NcC 19/2015 z 22. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 21 NcC 19/2015 a jeho uznesením sp. zn. 21 NcC 19/2015 z 22. októbra 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Sťažovateľka namieta, že krajský súd porušil jej základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením sp. zn. 21 NcC 19/2015 z 22. októbra 2015, ktorým rozhodol, že sudca Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) nie je vylúčený v prerokúvania a rozhodovania vo veci, pričom sudca okresného súdu deklaroval svoju zaujatosť proti sťažovateľke.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uviedla:

«Sťažovateľka podaním zo dňa 25.9.2015 vzniesla námietku zaujatosti proti... sudcovi, v ktorej uviedla, že sudca do zápisnice z pojednávania zaznamenal aj to, čo sa na pojednávaní nestalo, proti zákonnému sudcovi podala aj podnet na začatie disciplinárneho konania na Ministerstvo spravodlivosti SR. Medzi sudcom a jedným z účastníkov konania na strane žalovaných prebiehala mailová i telefonická komunikácia.

Zákonný sudca [REDAKOVANÉ] v písomnom vyjadrení zo dňa 30.9.2015 uviedol, že nemá žiaden pomer k účastníkom konania na strane žalovaných, neexistuje žiadna komunikácia medzi sudcom a účastníkmi konania na strane žalovaných. Je bez pomeru k účastníkom konania na strane žalovaných, pričom protokolácia zápisnice zo dňa 4.10.2011 bola vykonaná podľa vyjadrení účastníkov konania bez doplnenia či zmeny zo strany zákonného sudcu. V závere svojho vyjadrenia uviedol, že s prihliadnutím na obsah posledného podania žalobkyne [REDAKOVANÉ] zo dňa 25.9.2015, doručeného Okresnému súdu Bardejov dňa 29.9.2015, je zaujatý vo vzťahu k žalobkyni, nakoľko podaním zo dňa 21.9.2015 podala na jeho osobu na Ministerstvo spravodlivosti SR podnet na začatie disciplinárneho konania. Súhlasil s tým, aby bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie inému sudcovi.

Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 22.10.2015, č.k. 21NcC/19/2015-2583, rozhodol napriek vyjadreniu zákonného sudcu, ktorým deklaroval svoju zaujatosť voči sťažovateľke, že „sudca Okresného súdu Bardejov [REDAKOVANÉ] nie je vylúčený z pojednávania a rozhodovania vo veci“. V dôvodoch uznesenia napadnutého

sťažovateľkou v zásade uviedol, že treba skúmať v otázke rozhodovania o zaujatosti sudcu, či obava účastníka z jeho zaujatosti je objektívne oprávnená, že existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Súd nezistil existenciu iných objektívnych dôvodov pre vylúčenie konajúceho sudcu s tým, že sudca nesmie dopustiť, aby v ňom niektorá skutočnosť týkajúca sa prejednávanej veci vyvolala pocity zakladajúce pochybnosti o jeho nestrannosti. ...

Podľa názoru sťažovateľky sudca je vylúčený z veci podľa zákona už vtedy, ak sú čo i len pochybnosti o jeho nezaujatosti. Sám sudca [REDAKOVANÉ] uviedol, že s prihliadnutím na obsah podania sťažovateľky zo dňa 25.9.2015, ktoré bolo súdu doručené 29.9.2015, je voči sťažovateľke ako žalobkyni zaujatý aj preto, že 21.9.2015 podala na neho podnet na začatie disciplinárneho konania. Sám konajúci sudca súhlasil s tým, aby bola vec pridelená inému sudcovi. Z vyjadrenia konajúceho sudcu teda vyplýva, že je voči sťažovateľke osobne zaujatý a preto sťažovateľka má objektívne pochybnosti o tom, či tento zaujatý sudca môže vo veci objektívne a nestranne rozhodovať. Pochybnosť o nestrannosti a nezaujatosti rozhodovania predsa vyplýva zo subjektívneho vyjadrenia sudcu. Tým sudca prejavil svoj osobný vzťah k sťažovateľke ako k účastníkovi konania.»

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Krajský súd v Prešove konaní vedenom pod sp.zn. 21NcC/19/2015 porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, na spravodlivé súdne konanie zaručené podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 363,79 Eur na účet právneho zástupcu... v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka namieta porušenie označených práv postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 21 NcC 19/2015 z 22. októbra 2015, ktorým krajský súd rozhodol o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľkou vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 3 C 241/2005 o nevyhlúčení zákonného sudcu z jej prerokúvania a rozhodovania.

Krajský súd odôvodnil svoje uznesenie, ktorým nevyhlúčil sudcu okresného súdu z prerokúvania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. 3 C 241/2005, okrem iného takto:

«Sudca je vylúčený z konania a rozhodovania, a to

1. pre jeho pomer k veci možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti, inak povedané, ak sú tu pochybnosti o tom, že sudca by mal mať určitý záujem na spôsobe skončenia konania, je teda na výsledku konania zainteresovaný.

2. pre jeho pomer k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti, teda sudca má určitý pozitívny (priateľský) alebo negatívny (nepriateľský) pomer k účastníkom, prípadne tu existujú rodinné väzby medzi sudcom a účastníkom resp. jeho zástupcom.

Platí, že vo veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu, ktorý rozvrh práce je v súlade so zákonom. Takto stanovený zákonný sudca by sa nemal v ďalšom priebehu konania ďalej meniť.

Výnimku z tejto zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Tu je možné prelomiť ústavnú zásadu nemeniteľnosti zákonného sudcu s tým, aby vo veci rozhodoval nestranný sudca. Nestrannosť predstavuje neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti (nadŕžanie určitej procesnej strane). Právo na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom konania postupoval nezaujato, neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné

pre rozhodnutie vo veci. Neustranný súd musí poskytovať všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv zaručených právnym poriadkom.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky neustrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty neustrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (viď napríklad Piersack c. Belgicko).

Subjektívna stránka neustrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej neustrannosti sa vychádza z prezumpcie neustrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Neustrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu (Boekmans c. Belgicko). Na preukázanie nedostatku subjektívnej neustrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti.

Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikáť pochybnosti o neustrannosti sudcu. Objektívna neustrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Práve tu sa uplatňuje teória zdania nezaujatosti [viď tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nestačí, že sudca je subjektívne neustranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt c. Belgicko). Objektívny aspekt neustrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania. Neustrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť.

Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok neustrannosti súdu (Pullar c. Spojené kráľovstvo). Relevantnou je len taká obava z nedostatku neustrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu neustrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo

môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného, Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (vid' tiež Fey c. Rakúsko). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

Z vyššie uvedeného možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďit' prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne, (bližšie vid' napr. Uznesenie NSSR z 30. apríla 2009, sp. zn. 3 Nc 13/2009)

Aj keď konajúci sudca [REDACTED] oznámil, že sa cíti byť vo veci zaujatý z dôvodu, že žalobkyňa podala na jeho osobu na MS SR podnet na začatie disciplinárneho konania, hoci k účastníkom konania nemá žiaden pomer, musí vo veci vystupovať nezaujate a dbať na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná a pristupovať k účastníkom konania bez akýchkoľvek predsudkov. Subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďit' prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti.

Aj keď sa zákonný sudca vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa podala podnet na jeho disciplinárne konanie cíti byť subjektívne zaujatý, nadriadený súd preskúmaním okolností prípadu nezistil existenciu objektívnych okolností, ktoré by vzbudzovali oprávnenú obavu o jeho nestrannosti.

Námietku zaujatosti vznesenú účastníkom konania z dôvodu podania podnetu na disciplinárne konanie proti konajúcemu sudcovi predtým, než je o ňom zo strany kompetentného orgánu rozhodnuté, je nevyhnutné považovať za neobjektívnu, zakladajúcu

sa na hypotézach, domnienkach alebo subjektívnych pocitoch účastníka, ktorý proti konajúcemu sudcovi podal podnet na disciplinárne konanie.

Nadriadený súd nezistil ani existenciu iných objektívnych dôvodov pre vylúčenie konajúceho sudcu. V súvislosti s tvrdeným manipulovaním s obsahom zápisnice o pojednávaní, ktoré podľa tvrdení žalobkyne ju urazilo na cti, spôsobilo jej traumy, hanbu a poníženie nadriadený súd udáva, že na základe návrhu žalovaného v 2. rade zo dňa 6.10.2011 konajúci súd uznesením zo dňa 12.10.2011 tento obsah zo zápisnice vypustil. Okolnosti komunikácie konajúceho sudcu s účastníkom konania, ktoré podľa žalobkyne vykazujú znaky neštandardného prístupu už posudzoval nadriadený súd pri rozhodovaní o predchádzajúcej námietke zaujatosti voči konajúcemu sudcovi a uznesením zo dňa 21.1.2015, č. k. 3NcC/2/2015-2340 rozhodol, že konajúci sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vo veci, preto na tieto v súlade s ustanovením § 15a, ods. 4 O. s. p. už prihliadané nebolo. Nadriadený súd tiež uznesením zo dňa 7.8.2015, č. k. 3 NcC 15/2015-2506 rozhodol o oznámení konajúceho sudcu o skutočnostiach, pre ktoré sa cíti byť vylúčený tak, že konajúci sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vo veci s odôvodnením, že nestrannosť sudcu nemôže bez ďalšieho ohroziť len samotná skutočnosť, že účastník konania podal na sudcu znevažujúce podanie.»

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu

všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Ústavný súd konštatuje, že namietané uznesenie krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, a zároveň považuje právny názor krajského súdu za legitímny a akceptovateľný. Ústavný súd nezistil, že by uzneseniu krajského súdu sp. zn. 21 NcC 19/2015 z 22. októbra 2015 bolo možné vyčítať jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti uzavrel, že skutkové alebo právne závery krajského súdu nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

Takto koncipované odôvodnenie dalo odpoveď na skutkovú a právnu podstatu sťažovateľkou podaného návrhu na vylúčenie sudcu okresného súdu, a preto jeho obsah neosvedčuje okolnosti naznačujúce príčinnú súvislosť s možným, sťažovateľkou namietaným porušením jej označených práv.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prerokovania pre zaujatosť v zmysle ustanovení § 14 až § 16 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Obsahom základného práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je však povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb (t. j. samotného sudcu, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 OSP, resp. účastníka súdneho konania, ktorý podal návrh

podľa § 15a ods. 1 OSP) a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (napr. I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

Podľa čl. 141 ods. 1 ústavy vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy. Základom nezávislosti a nestrannosti súdu je docieľiť právnu istotu, že práve súdy sú tými orgánmi štátu, ktoré poskytnú účinnú a nespochybniteľnú ochranu práva. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem jeho nezávislosti je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Podľa názoru ESLP sa subjektívna stránka nestrannosti sudcu týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne ich zástupcom. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokovanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar v. Spojené kráľovstvo). Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne javí vonkajšiemu pozorovateľovi (účastníkovi konania), ale to, či reálne neexistujú objektívne okolnosti, ktoré by mohli objektívne viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

Krajský súd preskúmal dôvody vznesenia námietky zaujatosti a nevzhliadol dôvod na vylúčenie sudcu okresného súdu z prerokovania a rozhodovania vo veci, pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodnil.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou opakovane vyslovil, že ak sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 45/03).

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi uznesením krajského súdu sp. zn. 21 NcC 19/2015 z 22. októbra 2015 a namietaným porušením základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Z rozhodovacej činnosti ESLP v spojitosti s čl. 6 ods. 1 dohovoru tiež vyplýva, že súd, ktorý prerokúva námietku účastníka konania o zaujatosti sudcu, nerozhoduje o merite veci (sťažnosť č. 19231/91, rozhodnutie z 9. 1. 1995). Jeho rozhodnutie sa týka len zloženia súdu, ktoré nie je „občianskoprávneho charakteru“ v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože ide o právo procesné. Pokiaľ by malo zloženie súdu vplyv na hlavné konanie a rozhodnutie na ňom prijímané, je potrebné pripomenúť, že podstata konania sa musí priamo týkať práv a záväzkov súkromného charakteru (Ringeisen vs. Rakúsko, rozsudok zo 16. 7. 1971, séria A, č. 13), čo v konaní o námietke zaujatosti sudcu nemožno tvrdiť (sťažnosť č. 58751/00, rozhodnutie z 11. 12. 2003).

Ústavný súd nad rámec uvádza, že sťažovateľka v petite svojej sťažnosti žiadala, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej označených práv namietaným uznesením krajského súdu, avšak nežiadala, aby ústavný súd namietané uznesenie krajského súdu zrušil.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2016